

**Juminda poolsaare
arengukava
2011-2016**

Sisukord

Eessõna.....	3
1. Sissejuhatus	4
2. Piirkonna üldine kirjeldus	6
2.1 Paiknemine	6
2.2 Ajalooline taust.....	6
2.3 Looduslikud olud.....	9
2.4 Majandus	9
2.5 Taristu.....	11
2.6 Vaatamisväärsused	12
2.7 Elanikkond.....	13
2.8 Elanike koostöö	15
2.9 Piirkonda käsitlevad õigusaktid.....	16
3. Hinnang piirkonna olukorrale – SWOT analüüs	17
4. Visioon ja arenguvaldkonnad	18
4.1 Arenguvaldkonnad	18
5. Tegevuskava 2011-2016.....	19
6. Arengukava jälgimine ja hindamine.....	24

Eessõna

Vajadusest koostada Juminda poolsaare arengukava on kõneletud alates 2008. aastast. Kuigi nii mõnelgi piirkonna külal on oma arengukava olemas (nt Kolga-Aabla, Leesi) või valmimas (nt Pudisoo), on poolsaare elanikud pidanud vajalikuks kokku leppida ka piirkonna ülestes arengueesmärkides.

2010. aasta veebruaris toimus Leesi rahvamajas Juminda Poorsaare Korrakaitse MTÜ eestvõttel poolsaare arengukava algatamise koosolek. Esmaseks eesmärgiks seati piirkonna elanike probleemide kaardistamine. Külaelanike probleemide vastuste analüüsini jõuti 2011. aasta jaanuaris ning tulemusi tutvustati 2011. aasta veebruaris arengukava koostamise koosolekul, kus osales 20 aktiivset inimest. Koosolekul moodustati valdkondlikud töörühmad:

1. Taristu, turvalisus ja keskkond (toimus kaks koosolekut: 20.02.2011 – osales 8 inimest; 27.02.2011 – osales 4 inimest)
2. Ettevõtlus ja turism (toimus koosolek 20.02.2011 – osales 9 inimest)
3. Koostöö, infovahetus, identiteet (toimus koosolek 27.02.2011 – osales 9 inimest sh Traditsioonid, vaba-aeg valdkond)
4. Traditsioonid, vaba-aeg

20. märtsil toimus järgmine arengukava koostamise koosolek, kus täpsustati poolsaare arenguvisioni ning arengueesmärke, samuti tegevuskava aastateks 2011-2016. Märtsi lõpul valmis Juminda poolsaare arengukava.

Käesolev arengukava on piirkonna arengut käsitlev ametlik dokument, mille koostamisel on osalenud piirkonna külade esindajad ning piirkonnaga seotud aktiivsed inimesed. Arengukava määratleb Juminda poolsaare elanike eesmärgid aastateks 2011-2016. Eesmärkide elluviimiseks on koostatud konkreetseid tegevusi sisaldav tabel.

Piirkonna külad lisavad dokumendile oma küla arengukava ja/või tegevuskava.

Arengukava koostamist toetas Kohaliku Omaalgatuse Programm.

Arengukava koostajad tänavad kõiki, kes piirkonna arengu teemadel oma mõtteid avaldasid, ettepanekuid tegid ning arengukava koostamisele kaasa aitasid.

1. Sissejuhatus

Veel sajand tagasi nimetasid Juminda poolsaare elanikud naaberkülade rahvast tögamisi pilkenimedega - *Hara harakad, Virve vareksed, Tapurla tappajad, Juminda jubijänekseid, Tammistu tagavasaraad, Leesi leeme lakkekoerad, Kiiu-Aabla kilgutimmed, Kolga-Aabla kolgutimmed, Pedaspea pergulised*. Me ei tea, kui teravalt või pilkavalt need omal ajal mõjusid. Tänapäeval aga on neist saanud lustlikud traditsioonikillud, mille kaudu väljendatakse oma põlvnemist või kuuluvust teatud kogukonda (nt 2010. aastal ilmunud Juminda külaraamat „Juminda jubijänekseid“). Juminda poolsaar on olnud tugeva püasustusega. Elanike läbikäimine üksteisega on aegade jooksul olnud pidev – põliste suguvõsade juured ja harud jooksevad niidistikuna läbi poolsaare külade; siinsed ühistegevuse traditsioonid on pikaajalised.

Poolsaare arengukava koosolekutel tekkis tõsiseid mõttevahetusi teemal, kuidas hoida piirkonna külasid elujõulistena. Peamiseks murekohaks oli kohapealsete töökohtade puudumine. Ühiselt leiti, et kui oleksid tagatud normaalsed kaasaegsed tingimused nii teede, ühistranspordi, internetiühenduse kui ka sideteenuste osas, aitaks see elujõus külade kestmisele kaasa. Kuidas aga saavutada seda, et kaugemal tööl käimise asemel leiaksid elanikud meelepärast tööd oma kodukohas? Kas maapiirkonnas poepidamine on äriiline või pigem ühiskondlik tegevus? Kuidas tagada laste põhi- ja huvihariduse omandamisel valikuvõimaluste paljusus? Kuidas (taas)luua tugevat piirkondlikku identiteeti? Osadele küsimustele ning vajadustele püüab arengukava lahendusi pakkuda. Teine osa küsimusi jääb täna veel vastuseta. Oluline on aga see, et küsimustele vastuste otsimise protsessiga on algust tehtud. On rõõm, et piirkonnas leidub rohkelt teotahelisi ja aktiivseid inimesi, kes on valmis kogukonna arengusse panustama.

Arengukava koosneb kuuest osast. Esimene osa on sissejuhatus. Teises osas antakse ülevaade piirkonna ajaloo, paiknemisest, loodusest, elanikkonnast ja selle tegevusest ning taristust. Kolmandas osas on toodud välja piirkonna sisekeskkonna tugevused ja nõrkused ning väliseskkonna võimalused ja ohud läbi SWOT analüüsi. Neljandas osas on formuleeritud piirkonna visioon ja arenguvaldkonnad. Viiendas osas on toodud tabelina meetmed ja tegevused eesmärkide saavutamiseks viie aasta perspektiivis. Kuues osa kirjeldab arengukava edaspidist jälgimist ja täiendamist. Arengukava lisadena on piirkonna külade arengukavad ja/või tegevuskavad.

Kaart 1: Juminda poolsaar (Regio AS)

2. Piirkonna üldine kirjeldus

2.1 Paiknemine

Juminda poolsaar asub Harjumaal, Kuusalu vallas. Poolsaare pikkus on ca 13 km, laius lõunaosas ca 6 km. Poolsaare idaküljele jääb Hara laht ning piirkonna küladest paiknevad siin piki rannajoont Hara, Virve ja Tapurla. Poolsaare läänekülg on avatud Kolga lahele ning siin asuvad Pudisoo, Pedaspea, Kolga-Aabla, Kiiu-Aabla, Leesi ja Tammistu külad. Poolsaare neemele jääb Juminda küla. Asustus on koondunud rannikule, poolsaare keskosas asuvad metsad ja ulatuslikud rabamassiivid.

Vallakeskus asub Kiius, mis jääb Pudisooilt 15 km, Leesilt 27 km, Jumindalt 32 km ja Harast 26 km kaugusele. Tallinn asub Leesilt 64 km kaugusel. Lisaks Kuusalu keskusele avaldab piirkonnale mõju ka Loksa linna lähedus – vahemaa vastavalt Pudisooilt 17 km, Leesilt 15 km, Jumindalt 19 km ja Harast 4 km.

2.2 Ajalooline taust

Muinasajal kuulus Juminda poolsaar Revala maakonda, pärast sakslaste/taanlaste vallutust sulasid Revala ja Harjumaal üheks Harjumaaks. Alates 13. sajandist kuulus see ala Kuusalu kirikukihelkonda. Kuni 1346. aastani jäi poolsaar Taani kuninga valdustesse, hiljem Liivi ordule (Tallinna komtuurkond), 1583.-1710.a oli Rootsi valdus ja kuni Eesti Vabariigi loomiseni 1918.a oli Vene riigi osa.

Kõige vanem Juminda poolsaare küladest on 1290.a mainitud Juminda (*Jumentake*), mis on andnud nime kogu poolsaarele. Teised rannakülad ilmuvad ajalooallikatesse 16.-17. sajandil. Piirkonna esimene küla Kuusalu poolt tulles on Pudisoo. Varasemates kirjapanekutes tähistab nimetus *Pudisuu* jõesuuet ja 1690-ndate kaardil on jõesuudme lähedal tähistatud ka esimesed majapidamised. Pedaspea nimi esineb 1586 (*Pedispee*). Järgmised külad on Kolga-Aabla ja Kiiu-Aabla. Täiendid *Kolga-* ja *Kiiu-* tähistavad valdusalast kuuluvust. Kunagi, vist 14. või 15. sajandil, on Kolga ja Kiiu mõis maid jaganud nii, et Kiiu on saanud Juminda poolsaare looderanniku, kus on (vähemalt hiljem) asunud Kiiu-Aabla, Leesi ja Tammistu külad. Ülejäänud poolsaar on kuulunud Kolgale. 18. sajandil on Kiiu rannakülad läinud Kolgale. Kiiu-Aabla küla on tõenäoliselt vanem, esineb kirjalikus allikas 1517 (*Habbelach*), nagu ka Leesi (*Leisy*) ja Tammistu (*Tammes*). Kolga-Aabla (*Habell*) on märgitud 1637. a Kolga vakuraamatus. 1537 nimetatakse küla *Tapper* – Tapurla. Küla on saanud oma nime võib-olla Tapurlahe lahe järgi, laht omakorda isikunime järgi (Tappe, Tappete, Tapari jt). Virve (*Wirou*) esineb 1586. a kirjalikes allikates. Hara (*Harra*) küla ilmub vakuraamatusse 1637.a.

Poolsaare ala on kuulunud Kolga mõisale. Rannarahvas sai peamise elatuse ikka merest – kalapüügist. Põllumaa osa oli Juminda poolsaare rannakülades väga väike. Mõisale maksti kalaandamit, samuti vilja, aga ka teorenti.

Külatüübi järgi saab Juminda poolsaare külasid 17. sajandil liigitada järgmiselt: Kiiu-Aabla, Leesi, Virve hajakülad; ahelkülad (või neile lähedased hajakülad) Pedaspea, Hara; Tapurla oli

ridaküla; hajali sumbkülad olid Juminda ja Tammistu; Kolga-Aabla oli nii väike, et ei saagi õieti külatüübist rääkida. Asustuse tihenedes on külad oma tüüpi muutnud: Pedaspea on kujunenud sumbja tuumikuga aheljaks hajakülaks, Tapurla sumbja tuumikuga ahelkülaks, Juminda on kohati sumbküla, kohati tänavküla, Virve kohati ahel-, kohati tänavküla, Kolga-Aabla, Leesi, Tammistu, Hara on ahelkülad.

Kiriklikult on Juminda poolsaar kuulunud Kuusalu kirikukihelkonda. Rahvapärimestes on jutte Virvel Koljunukil asunud Kolju kabelist, kus käidud ohverdamas. 1864. ja 1870. aasta vahel olnud sest kabelist järel ainult paljad seinad, kabel olevat Krimmi sõja ajal (1853-1856) lõhutud ja kive kasutatud signaalsamba aluseks. Sellest kabelist pole peale rahvapärimeste mingeid teateid, tegu võis olla katoliku aega ulatuva kabeliga. Kuusalu kihelkonna kaardil 1690-ndatest aastatest on märgitud kaks kabelit Juminda külas. Juminda poolsaare läänepoolses tipus Säärel asus vana kabel. Ühtede andmete järgi lasi kabeli ehitada 1578. a laevahuku üle elanud Rootsi laeva „Aurora“ kapten. 1678. a oli kabel päris lagunenu ja jäeti maha. Kolga mõisniku krahv Gustav Otto Stenbocki kuludega ehitati pühale Katariinale pühendatud uus puukabel uuele kohale Juminda küla läänerannale Kura ehk Kabeli lahe äärde. Samasse rajati ka kalmistu, mis oli ainus poolsaare külade jaoks. Aastal 1865 oli see kabel nii lagunenu, et tuuliste ilmadega seal sees üsna ohtlik olla oli. (Jumindalt pärit teise maailmasõja aegsete pagulaste rahalise abiga valmis 2000. aastal kunagise kabeli kohale kellatorn). Vaieldi, kas uus kabel (Kuusalu abikirik) ehitada Jumindale või Leesile, viimaks kalduti kogudusesisesel hääletusel ühehäälelise enamusega viimase kasuks. 15. mail 1865. a pandi Leesi kabeli nurgakivi, ehitustöö kestis pea poolteist aastat. Viimane jumalateenistus oli Juminda kabelis 1867. a septembris. Juminda surnuaed püsis kauem, seal peeti veel kahe maailmasõja vahelisel ajal surnuaiapähi.

1732 oli Kolga mõisal kaks kõrtsi Narva maantee ääres ja kaks kõrtsi rannas – üks neist paiknes Jumindal, teine Pedaspeal. 1860. aastal 10 kõrtsi, nende hulgas siis ka Pudisoo, Hara (sanimelisel saarel), Kiiu-Aabla, Juminda ja Malusi (sanimelisel saarel).

19. saj teisel veerandil võttis suurema hoo sisse soolasalakaubandus, Soome võeti vilja ja viina kaasa, mis seal vahetati soola vastu. Võimud suurendasid seepärast kordonite arvu, piirivalve kordon asus ka Jumindal.

1850-ndail aastail asutati Jumindal pasunakoor ja karskusselts. Vastukaaluks karskusseltsile asusid 19. sajandil Juminda küla Antsuri talus kõrts ja pood.

1891. a ehitati Juminda neemelahe äärde üks kahekümnest Eesti merepäästejaamast. Purje või aerude jõul liikuv päästepaat oli suurepärase varustusega ning kaheksaliikmelise külameestest meeskonnaga. Nõukogude merevägi viis uhke päästeluubi 1947. a minema, peale seda kasutas nõukogude piirivalve hoonet hobusetallina, merevägi admiralihobusetallina. Hoone (ainus säilinud kivist merepäästejaam) on tänapäeval erakätes, renoveeritud kooskõlas muinsuskaitseõuetega.

1908. a sügisel avati Kolga-Leesi kalurite ühingu eestvõttel Leesi külas, kusagil talu kõrvaltoas, kauplus. 1914. a ehitati ühingu oma maja. Kaupu toimetati kohale laevadega,

Leesi ja Tapurla randa ehitati laoruumid, samuti paadisild (ühingu kuludega talgutel). 1925. a osteti ühingu le mooterpaat Tallinnast kaupade kohalveoks ja kalasaaduste Tallinna toimetamiseks, sest tollal ei olnud Tallinnaga teist korralikku ühendust. Hiljem, kui bussiliinid arenesid, müüdi paat ära. Organiseeriti ka posti kohaletoomist 18 km kaugusel olevast Kolga postkontorist. 1924. a avati telefoni agentuur-keskjaam. Hiljem avati abikauplused ka Kolga-Aabla ja Hara külas. Leesi kalameeste kaubatarvitajate ühisust kiidetakse ja tuuakse eeskujuks ka 1913. a „Päevalehes“.

Rahvamaja ehitati Leesile 1908. Peaaegu samaaegselt kirikuga ehitati Leesi külla koolihoone (1870), samuti paekivist. Seal said lapsed algharidust kuni Esimese maailmasõja lõpuni. Peale seda kasutati osade klasside jaoks rahvamaja. Sajandi eest valmis Kiiu-Aabla külas õigeusu puukirik koos kirikukooliga. Haridusjanulisemad vanemad koolitasid kuni 1920-ndate aastateni oma lapsi Uuri (Kolga) ministeeriumikoolis. Harjumaa rannakülade seas oli üks kahest raamatukogust Leesi haridusseltsil.

1937. aastal ehitati Jumindale 25 m kõrgune tuletorn.

1938. aastal oli poolsaare külades majapidamisi järgnevalt: Pudisool 23, Pedaspeal 25, Kolga-Aablas 35, Kiiu-Aablas 35, Leesil 37, Tammistul 16, Jumindal 20, Tapurlas 29, Virvel 40, ja Haras 61.

1941. a 28.-30. augustil uppus Juminda neeme ümbruskonnas miinidel ning pommi- ja torpeedorünnakute läbi Tallinnast saksa vägede eest lahkunud 197 Nõukogude laevast 53, hukkunute arvuks pakutakse üle 15 000 inimese. 1972. a rajati nõukogude sõjaväe poolt Juminda merelahingu mälestuskivi. Külarahva ja muinsuskaitse abiga ehitati mälestuskivi 2001. aastal president Lennart Meri toetusel ümber.

Pärast Teist maailmasõda paiknesid poolsaarel nõukogude sõjaväebaasid ning piirkond kuulus kinnisesse piiritsooni. Leesil oli piirivalve tehniline vaatluspunkt koos prožektorjaamaga, Jumindal oli raketibaas maa-õhk tüüpi raketidega, praeguse piirivalve radarijaama juures asus nõukogude prožektorijaam (hetkel poollagunenud valge telliskivihoone), praeguse piirivalve radarijaama ruumes asus nõukogude mereväe radaripositsioon. Hara ja Virve küla vahel asus nõukogude piirivalvekordon. Aastatel 1956-1958 vedas nõukogude sõjavägi Juminda külast ja ümbruskonnast ära kümnete kilomeetrite ulatuses vanu kiviaedasid, ehitamaks Hara lahes Virve ja Hara külade vahel sadade meetrite pikkust sadamakaid. Kai ulatus kuni 12 m sügavusse – tegemist oli allveelaevade baasiga, mis rajati ligi 100-ha maa-alale. Hara baas sai üheks maailma kolmest laevade demagnetiseerimise baasist. Selle veelused rajatised ja kaablite süsteem hõlmasid tervet Hara lahte ja ulatusid Juminda poolsaare tipust 18 km kaugusele neutraalveteni.

1949. aasta kevadel moodustati terve poolsaare ulatuses (sh pool Pudisoo küla ja pool Hara küla) „Oktoobri“ kalurikolhoos. Kolhoosikeskuse asukohaks sai Leesi, abikeskusteks Kolga-Aabla ja Tapurla. 1957. aastal algas kolhoosi elektirifitseerimine.

1970-ndatel kuulus piirkond Kirovi nimelisse kalurikolhoosi, kus kalapüügi ja töötlemise raskeskese koondus Kolga-Aabla külla, kuhu oli rajatud kalatöötlemise kompleks. Tööd saadi traallaevadel Tapurla sadamas.

1971. aastal loodud Lahemaa rahvuspark piiras suuremate tootmisettevõtete teket. 1970-ndatel aastatel tulid küladesse esimesed suvitajad, hakati rajama puhkekodusid ja suvilaid. Külastustegevust siinsel rahvuspargi alal piiras olulisel määral range piiritsooni kord.

1974. aastal leiti Juminda külast tollase Orto puhkekodu vundamendiaugu kaevamisel lammutatud Siguri talumaja asukohal neljast rooma vaskmündist (Marcus Aurelius, 161-180) koosnev aare.

2.3 Looduslikud olud

Piirkond paikneb Põhja-Eesti rannikumadalikul. Siinsed mullad on kivised, liivased ja väheviljakad. Poolsaar on looduslikult kaunis ning maastik vahelduv. Rand on valdavalt kivine – leidub ka suuri rändrahne. Kivisele rannajoonele pakuvad vaheldust maalilised liivarannad liivaluidete ja rannamändidega. Hara lahes asub Hara saar. Poolsaare keskosa katavad peamiselt seene- ja marjarikkad metsad ning soostunud alad (Aabla raba, Juminda-Suurekõrve raba, Hara raba). Olulisemad veekogud on Pudisoo jõgi (teadaolevalt ainus jõgi Eestis, kus leidub veel ebapärlikarpi) ja Lohja järv.

Juminda poolsaar on osa Lahemaa Rahvuspargist. Piirkonna külad ning külade lähiümbrus kuuluvad rahvuspargi piiranguvööndisse, poolsaare keskosas asuvad rabad ja metsad aga sihtkaitsevööndisse.

2.4 Majandus

Suur osa Juminda poolsaare elanikkonnast töötab väljapool poolsaart. Tööl käiakse Kuusalu vallas tegutsevates ettevõtetes ja asutustes; märkimisväärne osa elanikkonnast aga töötab Tallinnas ja selle lähiümbruses. Piirkonnas tegutsevad järgmised ettevõtted (majandustegevuse registri ja Krediidinfo andmetel):

	Nimi	Tegevusala	Küla
1.	Aivar Haak Arli Puukool FIE	Puukool	Kolga-Aabla
2.	Aive Sarjas FIE	Jaekaubandus	Juminda
3.	Aivel OÜ	Majutusteenuse osutamine, jaekaubandus	Hara
4.	Arlepo OÜ	Jaekaubandus	Leesi
5.	Edur Grupp OÜ	Ehitamine, ehitusjuhtimine, omanikujäreelvalve	Hara
6.	Eurohaamer OÜ	Ehitamine	Kolga-Aabla

7.	ITT Group OÜ	Arvutiteenused ja –õpetus	Pudisoo
8.	Iustum OÜ	Õigusabi	Hara
9.	Jaaniranna OÜ	Toitlustamine	Kolga-Aabla
10.	Kangro OÜ		Kolga-Aabla
11.	Karli Lambot FIE	kala ja kalatöötlus	Juminda
12.	Kass Arturi Postkontor OÜ		Tapurla
13.	Maila Velström FIE	kala ja kalatöötlus	Virve
14.	Mati Vagiström FIE	kala ja kalatöötlus	Tapurla
15.	Profeld Ehituskaup OÜ	Ehitamine, ehitusjuhtimine, omanikujäreelvalve, jae- ja hulgikaubandus	Kolga-Aabla
16.	Raido Vagiström FIE	kala ja kalatöötlus	Tapurla
17.	Roland Bekiš FIE	kala ja kalatöötlus	Tapurla
18.	Sinivel OÜ	Jaekaubandus	Kolga-Aabla
19.	Sinkelman OÜ	Autoremont, massaaž, tervishoid	Tammistu
20.	Starwood OÜ	Kinnisvata ostu, müügi, rentimise vahendamine	Hara
21.	Tapurla Kaluriühistu TÜ	kala ja kalatöötlus	Tapurla
22.	Tõnu Talu Puukool FIE	Puukool	Tapurla
23.	Velwin OÜ	Puidust uste, akende tootmine	Hara
24.	Vetepere OÜ	Ehitusjuhtimine, projekteerimine, omanikujäreelvalve	Pudisoo

Tabel 1: Piirkonna ettevõtjad (majandustegevuse registri ja Krediidinfo andmetel)

Tapurlas asuvas sadamas on võimalus väikelaevade sildumiseks. Viimastel aastatel on Tapurla sadam olnud kodusadamaks 1907. aastal ehitatud kahemastilisele kuunarile „Blue Sirius“. Toitlustust pakub kodurestoran MerMer Kolga-Aablas, majutusega tegelevad Pudisoo puhkemaja, Leesikalda puhkemaja ja Hara puhkemaja (viimased kaks orienteerunud eelkõige peremajutusele). Tapurlas tegutseb külakino. Piirkonnas on kaks puukooli. Kutselisi kalureid on kuus. Kohalike elanike elatusaladena tuleb nimetada veel puutööd, hobusekasvatust, leivaküpsetust, teehooldustöid, ehitust, käsitööd.

2.5 Taristu

Piirkonda läbivad tähtsamad teed: Kuusalu-Leesi tee (asfaltkate), Leesi-Hara tee (mustkate) ja Hara-Loksa tee (asfaltkate); Leesi-Juminda tee (kruusakate ca 3,5 km), Hara tee (kruusakate ca 6 km), Kolga-Pudisoo tee (mustkate). Suuremad külavaheteed on mustkatttega (Leesi, Kolga-Aabla, Tapurla, Virve) samas kui küla sisseõiduteed (Juminda, Tapurla, Virve) on kruusakatttega ja vajaksid, nii nagu ka Leesi-Juminda tee, hädasti mustkatet.

Igapäevane avalike bussiliinide ühendus on piirkonnas kahe bussiliini nööl - üks kulgeb alates Leesilt läbi poolsaare läänekülje küla Tallinna suunas; teine Harast suunaga Loksa ja Tallinna poole. Avalikud bussiliinid ei sõida läbi Virve, Tapurla, Juminda ja Tammistu küla.

Piirkonnas sõidab argipäeviti kaks koolibussi ringi. Poolsaare idaosas kuni Juminda küla viib koolibuss lapsed Loksa kooli; Kolga koolibussiring algab Loksalt ning buss teeb ringi ümber poolsaare. Koolivaheajal koolibussid ei sõida. Kord nädalas on poolsaare elanikel võimalus vallabussiga sõita Loksale. Bussiring kulgeb Pedaaspea küla.

Lähimad lasteaiad asuvad Kolgas ja Loksal, osa lapsi käib ka Kuusalu lasteaias. Piirkonna lapsed õpivad Kolga Keskkoolis, Loksa Gümnaasiumis, Kuusalu Keskkoolis, samuti Tallinna koolides. Raamatukogud on Loksal, Kolgas ja Kuusalus. Loksal asub ujula, Kuusalus ujula ja spordikeskus. Ujulate ja spordikeskuse kasutamise eelduseks on isikliku transpordi olemasolu. Perearstiteenus ja mitmed teisedki teenused (nt juuksur, apteek, iluteenused, lilled jne) on kättesaadavad Loksal ja Kuusalus. Kütusetanklad asuvad Loksal, Kotkal, Kolgas, Kuusalus ja Kiius. Piirkonnas puudub pood, lähimad poed on vastavalt elanike elukohale kas Loksal või Kolgas, samuti Kuusalus. Seoses Swedbanki kontori kaotamisega Loksalt 01.04.2011, on lähimad pangakontorid edaspidi Tallinnas või Rakveres.

Internetiühendus on ebaühtlane, kasutatakse olenevalt piirkonnast ja võimalustest kas püsiühendust, WiFi, KÕUd või mobiilsideoperaatorite teenuseid, mille kvaliteet on väga kõikumine. Mobiililevi on ebaühtlane, siin on kõigil sideoperaatoritel arenguruumi.

Piirkonna küla enamikesse majapidamisesse on viidud sisse vesi, rajatud on veetrasse ning korrastatud pumbajaamasid. Küla veevärke haldavad mittetulunduslikud külaseltsid ja/või vee-ettevõtted. Kuigi Kuusalu valla ühisveevärgi- ja kanalisatsiooni arengukava (2008-2019) ei näe ette piirkonna küla kanalisatsiooni rajamist, tuleks siin erandina käsitleda Kolga-Aabla küla kui tiheasustusega küla. Kolga-Aablas on kolhoosi ajast olemas trassid, vajalik rajada reopuhastusjaam.

Lähim kiirabiüksus asub Loksal. Paljud poolsaare külad on liitunud Naabrivalvega. Piirkonnas vabatahtlikult patrullival Juminda Poolsaare Korrakaitse on liikmeid kõigis küla. Lähim päästekomando asub Loksal, Kolgas tegutseb Vabatahtlik Tuletõrje Ühing. Looduslikud tuletõrje veevõtukohtad on Tapurla sadamas, Hara sadamas, Kolga-Aablas, Leesil ning Pudisool; maa-alustest mahutitest on võimalik võtta kustutusvett Jumindal,

Pudisool ja Kolga-Aablas. Tulevikus on vajalik rajada ja tähistada tuletõrje veevõtukohtad kõigis poolsaare külades. Oluline on arendada ka piikonna merepäästealast võimekust.

2.6 Vaatamisväärsused

Piirkonda läbib „Euro Velo“ rattamarsruut. Poolsaarele jääb Majakivi-Pikanõmme matkarada. Juminda neeme tipul asub RMK telkimis- ja lõkkeplats.

Kaunid looduslikud paigad ja vaatamisväärsused:

- * Pudisoo jõgi
- * Majakivi
- * Pikanõmme vaatetorn
- * Aabla raba
- * Naskali kallas ja rand
- * Kolga-Aabla liivarand
- * Hara saar
- * Juminda neeme tipp

Ajaloolised ja kultuuriloolised vaatamisväärsused:

- * Leesi kirik ja surnuaed
- * Leesi koolimaja
- * Leesi rahvamaja
- * Juminda merelahingu mälestusmärk
- * Juminda Koljuvare
- * Juminda tuletorn
- * Juminda kabelite ja surnuaia asukohad
- * Õigeusu kiriku hoone Kiiu-Aablas
- * Sameli taluhäärber Tapurlas
- * Piirivalve vaatetorn Tapurlas

2.7 Elanikkond

Juminda poolsaare arengukava käsitleb 10 küla Juminda poolsaarel – need on Pudisoo, Pedaspea, Kolga-Aabla, Kiiu-Aabla, Leesi, Tammistu, Juminda, Tapurla, Virve ja Hara külad.

Piirkonna elanikud seisuga 01.01.2011 (rahvastikuregistri andmetel) on toodud alljärgnevas tabelis:

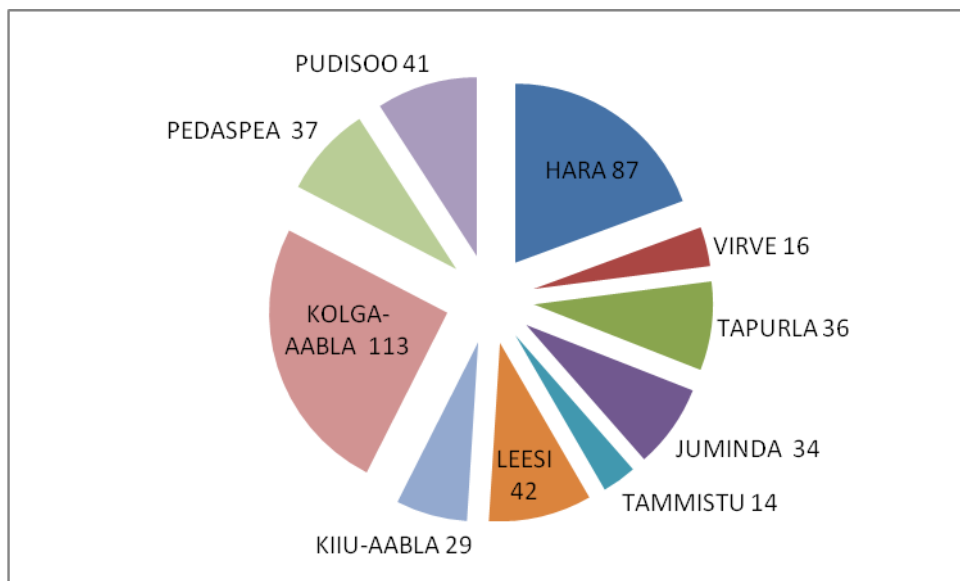
	Elanike arv	Mehed	Naised	Sh lapsed	Sh pensioniealised
HARA	87	47	40	9	24
VIRVE	16	7	9	2	5
TAPURLA	36	20	16	4	7
JUMINDA	34	23	11	4	8
TAMMISTU	14	8	6	4	3
LEESI	42	22	20	9	8
KIIU- AABLA	29	17	12	0	9
KOLGA- AABLA	113	56	57	15	21
PEDASPEA	37	21	16	5	11
PUDISOO	41	20	21	9	5
KOKKU	449	241	208	61	101

Tabel 2: Piirkonna elanikkond

Kokku on rahvastikuregistri järgi piirkonnas elanikke 449 inimest, neist mehi 241 ja naisi 208. Võrdluseks olgu toodud Kuusalu valla elanike arv – 6810 inimest, seega moodustab poolsaare ametlik elanikkond ca 6,6% Kuusalu valla elanikest.

Siinkohal tuleb tähelepanu juhtida asjaolule, et rahvastikuregistri andmed ei kajasta piirkonna elanike tegelikku arvu. Juminda poolsaare külades elab suur hulk inimesi, kellel on sissekirjutus mujale (eelkõige Tallinnas), kuna see toob neile kaasa teatavaid õigusi ja soodustusi. On peresid, kus üks pereliige on registreeritud Kuusalu valda, teine aga Tallinnas. Võiks eeldada, et kui Kuusalu valla elanikeregistrisse kandmisega kaasneksid samuti teatavad soodustused (nt püsielanikele suurema kalapüügiõiguse võimaldamine, külarahade arvestus jms) kasvaks piirkonna elanike arv ka rahvastikuregistris.

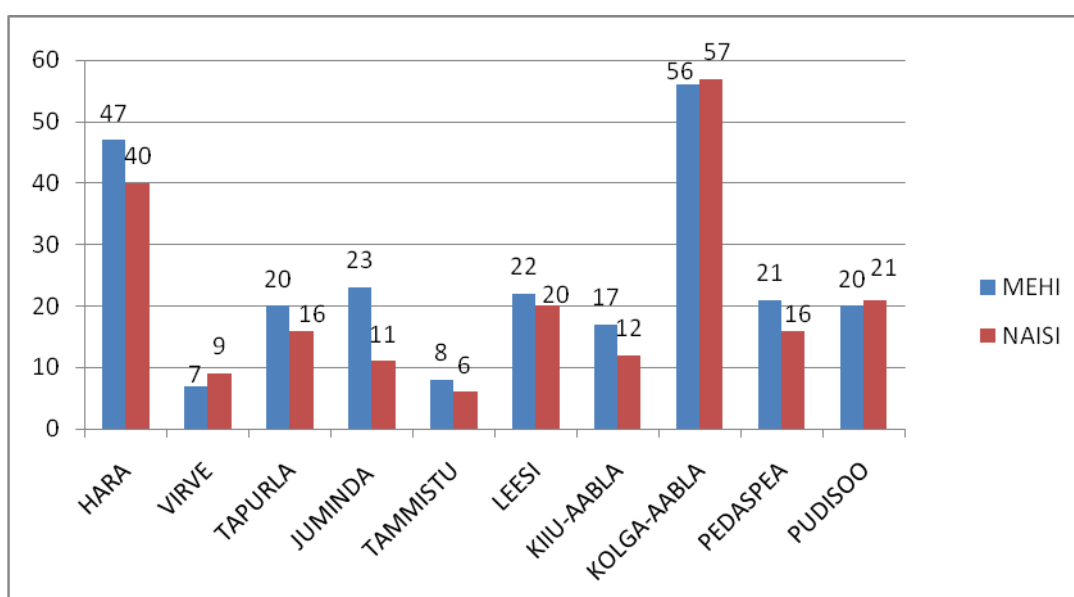
Ametlikel andmetel elab kõige rohkem inimesi Kolga-Aabla külas (113), teisel kohal elanike arvu poolest on Hara küla (87). Kõige vähem elanikke on aga Tammistu (14) ja Virve (16) külades. Külade suurust elanike arvu osas rahvastikuregistri andmetel on näha järgmiselt graafikult:

Joonis 1: Piirkonna elanikkond külade kaupa (inimeste arv)

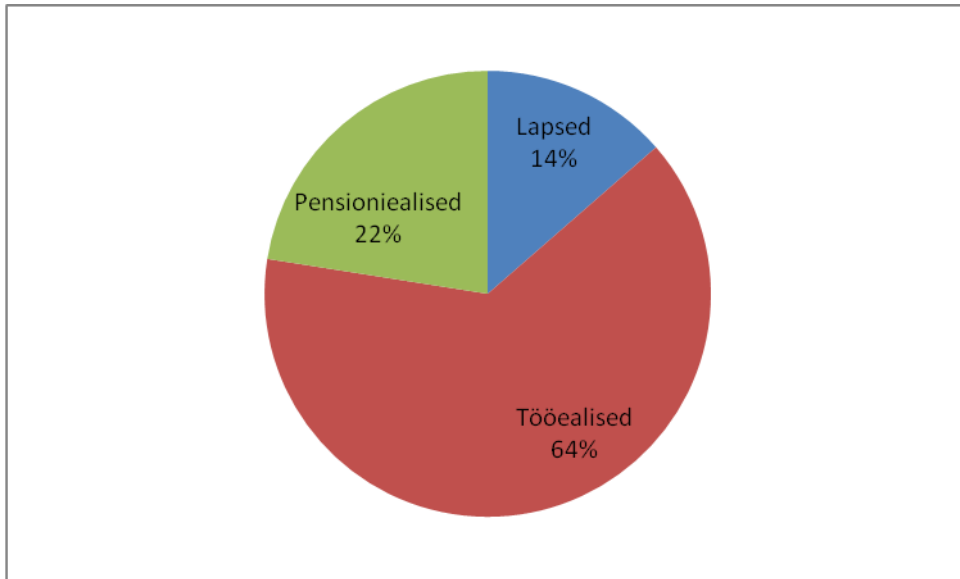
Tinglikult võiksime kogukonna sees jaotada inimesed kolme rühma: 1) Püsielanikud, kes elavad aasta ringi piirkonnas; osalevad kogukonna tegemistes. 2) Elanikud, kes elavad ja toimetavad piirkonnas kolm kuni kuus kuud; osalevad kogukonna tegemistes. 3) Suvitajad, kes veedavad oma puhkuse (ca üks kuu) piirkonnas; osavõtt kogukonna tegemistest vähene. Joonis kajastab eelkõige püsielanike arvu. Statistikat erinevate elanikegruppide jaotumise osas ei ole. Toetudes külade esindajate hinnangutele, võib öelda, et mitmes piirkonna külas (nt Juminda, Tapurla, Kolga-Aabla, Pudisoo) on teise rühma elanike osakaal suurem nõ suvitajate osast.

Elanikkonna soolist jagunemist arvestades on rahvastikuregistri andmetel kogu piirkonna lõikes meeste osakaal suurem. Milline on meeste ja naiste suhtarv külade lõikes, selgitab järgmine diagramm:

Joonis 2: Elanikkonna sooline jagunemine külade lõikes

Elanikkonna vanuseline jaotus rahvastikuregistri andmetel on tööealiste (287 inimest ehk 64%) kasuks. Lapsi on piirkonnas 61 (14%) ning pensioniealisi 101 (22%) (vt ka Tabel 2).

Joonis 3: Elanikkonna vanuseline jaotus

Piirkonnas on majapidamisi 500 ringis (hinnanguliselt¹ Haras 82, Virvel 37, Tapurlas 39, Jumindal 43, Tammistu 21, Leesi 66, Kiiu-Aabla 37, Kolga-Aabla 79, Pedaspea 43, Pudisoo 40). Valdavalt elatakse individuaalmajapidamistes, vaid Kolga-Aablas on kaks Kirovi kolhoosi ajal ehitatud kortermaja ning Juminda endises sõjaväeosas kaks ridaelamu tüüpi maja. Suveperioodil suureneb piirkonna inimeste arv mitmeid kordi, ulatudes hinnanguliselt 1600 inimeseni.

2.8 Elanike koostöö

Juminda poolsaare elanikud ja ka suvitajad on huvitatud oma (kodu)küla arengu, heakorra ning turvalisuse küsimustest. Eelkõige on elanike koostöö ja ühistegevus külade sisene, kuid on korraldatud ka ühiseid piirkondlikke tegevusi ning ettevõtmisi (nt rannakülade päevad, mälumängud, poolsaare jõulupidu, kevadised koristustalgud, rannakino). Mitmed poolsaare külad on osalenud edukalt Harjumaa Ilus Küla konkursil – Juminda (1998 III koht, 2004 II koht, 2008 I koht – Harjumaa Ilus Küla) Tapurla (2002 III koht, 2007 II koht) Virve (2005 III koht). Kõigil poolsaare küladel on ametis külaelanike poolt valitud külavanemad. Piirkonna inimesed on oma huvide esindamiseks koondunud mitmesugustesse seltsidesse ja ühingutesse:

¹ Täpset statistikat majapidamiste osas ei ole. Suulised andmed saadud külavanematelt ja/või külade esindajatelt.

	Selts/ühing	Tegevus	Koduleht
1	Pohiranna MTÜ	Leesi rahvamaja	
2	Kolga-Aabla Külaselts MTÜ	Kolga-Aabla	
3	Juminda Külaselts MTÜ	Juminda	www.jumentake.ee
4	Tapurla Külaselts MTÜ	Tapurla	
5	Leesi Külaselts MTÜ	Leesi	www.leesi.ee
6	Virve Külaselts MTÜ	Virve	www.virve.org
7	Pudisoo Kodu MTÜ	Pudisoo	
8	Juminda Poolsaare Korrakaitse MTÜ	Piirkonna turvalisus	
9	Mereranna KÜ	Kolga-Aabla	
10	Hara Vesi MTÜ	Hara	
11	Pedaspea Vesi MTÜ	Pedaspea	
12	Virve Vesi TÜ	Virve	
13	Külakino MTÜ	Tapurla	
14	Arli Õpiaed MTÜ	Kiiu-Aabla	
15	Kiviranna MTÜ	Kolga-Aabla	
16	Tapurla Sadam SA	Tapurla	
17	Tapurla Rannarahva Selts MTÜ	Tapurla	
18	EELK Leesi Katariina Kogudus	Leesi	

Tabel 3: Piirkonna seltsid ja ühendused

Poolsaare ülese organisatsioonina tegutseb Juminda Poolsaare Korrakaitse, millel on liikmeid kõikidest poolsaare küladest. Piirkondliku sotsiaalse ja kultuurilise keskusena näevad poolsaare külade elanikud EL Struktuurifondide rahastusel renoveeritud Leesi rahvamaja (haldaja MTÜ Pohiranna).

2.9 Piirkonda käsitlevad õigusaktid

- Kuusalu valla arengukava
- Kuusalu valla üldplaneering
- Kuusalu valla ühisveevärgi ja kanalisatsiooni arengukava
- Lahemaa rahvusparki kaitse-eeskiri
- Harju maakonnaplaneeringu I etapp
- Harju maakonnaplaneeringu teemaplaneering „Asustust ja maa kasutust suunavad keskkonnaningimused“
- Harju maakonnaplaneeringu teemaplaneeringu „Maakonna sotsiaalne infrastruktuur“
- Harju maakonnaplaneeringu teemaplaneeringu „Maakonna kergliiklusteed“

3. Hinnang piirkonna olukorrale – SWOT analüüs

Tugevused (positiivsed sisekeskkonnast)	Nõrkused (negatiivsed sisekeskkonnast)
<ul style="list-style-type: none"> - looduslik mitmekesisus - mererannad - paadisildade ja laurite olemasolu - pikaajaline asustus - kultuuritraditsioonide järjepidevus - turvaline elukeskkond - korraldatud prügimajandus - kuulumine Lahemaa rahvusparki - seene- ja marjametsad - renoveeritud Leesi rahvamaja - tegusad inimesed 	<ul style="list-style-type: none"> - ettevõtlike inimeste vähesus - tootlustuse ja poe puudumine - arendatud sadamate puudumine - majutus- ja telkimiskohtade puudumine - külaplatside omandiküsimus lahendamata - töökohtade vähesus piirkonnas - interneti ja –sideühendus ebarahuldav - teed ja liiklusohutus vajavad parandamist - elektrienergia kvaliteedi ebastabiilsus - piirkondliku identiteedi puudumine - rahvamaja võimaluste vähene kasutamine - inimeste passiivsus
Võimalused (positiivsed väliseskkonnast)	Ohud (negatiivsed väliseskkonnast)
<ul style="list-style-type: none"> - turismi arendamine koostöös Keskkonnaameti (Lahemaa rahvuspark), RMK ja Kuusalu vallaga - projektide kaudu rahade taotlemine piirkonna arenguks - kaugtöökeskuse arendamine - sadamate ja laurikohtade arendamine - spordivõimaluste parendamine - huvi- ja harrastustegevuste võimaluste mitmekesistamine 	<ul style="list-style-type: none"> - keskkonnareostuse oht sh põhjavee reostumine - lagunevad kolhoosi ja sõjaväe hoonetekompleksid - puurkaevude omandiküsimus - külaplatside omandiküsimus - merele ligipääsuteede sulgemine - Lahemaa rahvusparki piirangud takistavad ettevõtluse arengut - raharessursside puudumine

4. Visioon ja arenguvaldkonnad

VISIOON AASTAKS 2016

Juminda poolsaar on turvaline ja kaasaegne elukeskkond, mis on avatud ning arengule suunatud ning kus elab tegus ja hooliv mereäärne kogukond.

Arengu eelduseks on korraliku ja toimiva taristu (sh teedevõrgustik, transpordiühendus, interneti- ja mobiiliühendus, korraldatud ühisveevärk, väikesadamad jne) väljaarendamine. Siin on vajalik tõhus koostöö partneritega.

4.1 Arenguvaldkonnad

Valdkond	Eesmärk aastaks 2016
TURVALINE JA KAASAEGNE ELUKESKKOND	Korralik teedevõrgustik Liiklemine teedel on ohutu Kvaliteetsed teenused (interneti- ja sideühendus; elektriühendus) Stabiilne ja püsiv ühistranspordiühendus Turvaline elukeskkond Kvaliteetne joogivesi Väikesadamate, lautrikohtade väljaarendamine Loodusliku keskkonna säilitamine ja taastamine
ARENEV JA AVATUD POOLSAAR	Piirkonna ettevõtjate koostöö ja ühine turundamine Eksklusiiivne elamusturism Kaugtöökeskus Leesi rahvamajas Toimib kohalike saaduste ja toodete turg Korrastatud ja hooldatud matkarajad ja kergliiklusmarsruudid Hooldatud vaatamisväärsused Rajatud uued turismiobjektid ja puhkekohad
TEGUS JA HOOLIV KOGUKOND	Poolsaare veebileht väljaarendatud Hea koostöö külade vahel, teiste asutuste ja organisatsioonidega Poolsaare „väravad“ ja infotahvlid-kaardid külades Külades talude nimesildid ja teeviidad Leesi rahvamaja – kogukonnakeskus, infokeskus Korras külaplatsid Ajaloo ja traditsioonide talletamine ning vahendamine Heal tasemel ja mitmekesised kultuuri- ja spordiüritused

5. Tegevuskava 2011-2016

Meede	Tegevus	Tegemise aeg	Vastutaja	Koostööpartnerid
4.1. Turvaline ja kaasaegne elukeskkond				
4.1.1. Korralik teedevõrgustik	<p>Ettepanekute tegemine teede olukorra parandamiseks, kergliiklusradade rajamiseks ja tähistamiseks; samuti ettepanekute tegemine valla üldplaneeringusse</p> <p><u>Prioriteetsed objektid:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Leesi-Juminda teele mustkate, - külade teedele (Tapurla, Virve, Tammistu) mustkate - Pudisoo-Hara teele mustkate - Leesi-Juminda teel Naskali kaldal uue tee rajamise vajadus - poolsaart läbiva kergliiklusradu tähistamine (teekatemärgistus) 	2011-2016	Poolsaare MTÜ	Kuusalu VV Maanteeamet maomanikud
4.1.2. Liiklemine teedel on ohutu	<p>Ettepanekute tegemine liiklupiirangute, regulaarse hooldusraie ning talvise teehoolduse osas, samuti ettepanekud valla üldplaneeringusse parklate rajamise osas.</p> <p><u>Prioriteetsed objektid:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Kolga-Aabla liivaranda hooajalise liikluskiiruse piirangu kehtestamine ja parkla rajamine - Pudisoo külas liikluskiiruse piirangu kehtestamine - Leesi rahvamaja juures liikluskiiruse piirangu kehtestamine - Leesi rahvamaja parkla suurendamine 	2011-2016	Külaseltsid	Kuusalu VV Maanteeamet
4.1.3 Kvaliteetsed teenused	<p>Ettepanek EstWin projekti: Lairiba interneti kaabel igasse külla</p>	2011-2012	Poolsaare MTÜ	Kuusalu VV
	Mobiilside kvaliteedi parendamine	2011-2016	Poolsaare MTÜ	Sideoperaatorid
	Stabiilne elektriühendus	2011-2016	Poolsaare MTÜ	Eesti Energia
4.1.4. Stabiilne ja püsiv ühistranspordiühendus	<p>Ettepanekute tegemine tagamaks elanikkonna vajadusi arvestavat bussiliiklust peamiste tõmbekeskuste, koolide ja lasteaedadega. Avalikud bussiliinid.</p> <p><u>Prioriteetsed objektid (liinid):</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Õpilasliinid avalikeks aastaringseteks bussiliinideks - Õpilasliinide (Loksa ja Kuusalu suunal) pikendamine Kolga-Aablani - Leesi bussiliini (nr 154) pikendamine Loksani 	2011-2016	Külvanimad Poolsaare MTÜ	Kuusalu VV ÜTK

4.1.5. Turvaline elukeskkond	Tuletõrje veevõtukohtade rajamine ja tähistamine igas poolsaare külas <u>Prioriteetsed objektid:</u> <i>- Leesikalda paadilauter MTÜ</i>	2011-2013	MTÜ Juminda Poolsaare Korrakaitse	Kuusalu VV Päästeamet Päästeliit Kaitseliit
	Majapidamiste täpsete koorinaatide edastamine Päästeametile	2012	Juminda Poolsaare Korrakaitse MTÜ	Päästeamet Päästeliit
	Poolsaare priitahtlike pritsimeeste üksuse loomine	2012-2015	Juminda Poolsaare Korrakaitse MTÜ	Kuusalu VV Päästeamet Päästeliit
	Merepääste üksuse loomine	2012-2015	Juminda Poolsaare Korrakaitse MTÜ	Kuusalu VV Päästeamet
	Hädaabi ja esmaabi koolituste, enesekaitse koolituste ja teabepäevade korraldamine	2012-2016	Juminda Poolsaare Korrakaitse MTÜ	Päästeamet Kaitseliit Külade elanikud
	Baasoskustega inimeste kaardistamine ja kontaktiloendi koostamine	2011	Juminda Poolsaare Korrakaitse MTÜ	Külade elanikud
	Valgustus külakeskustes ning bussijaamades	2011-2016	Külaseltsid	Kuusalu VV
4.1.6. Kvaliteetne joogivesi	Külade puurkaevude ja pumbamajade rekonstrueerimine; trasside rajamine uute liitujateni	2011-2016	Külaseltsid, Vee- ettevõtted	Kuusalu VV Kuusalu Soojus KIK Maaomanikud
	Dokumentatsiooni korrastamine	2011-2013	Külaseltsid Vee- ettevõtted	Kuusalu VV Kuusalu Soojus
	Ettepanekute ja paranduste tegemine valla arengukavasse ning valla ühisveevärgi- ja kanalisatsiooni arengukavasse <u>Prioriteetsed objektid:</u> <i>Kolga-Aabla kanalisatsioonisüsteemi väljaarendamine Veetrasside kaardistamine</i>	2011-2012	Külaseltsid Vee- ettevõtted	Kuusalu VV Kuusalu Soojus KIK
4.1.7. Väikesadamate ja lautrikohtade väljaarendamine	Ettepanekute tegemine valla arengukavasse ja üldplaneeringusse. <u>Prioriteetsed objektid:</u> <i>- Tapurla sadam - Kolga-Aabla sadam -Leesikalda paadilauter - Poolsaare külade paadilautrite taastamine ja ehitamine</i>	2011-2016	Poolsaare MTÜ Külaseltsid Ettevõtjad	Kuusalu VV Omanikud Keskonnaamet MTÜ Arenduskoda (LEADER) Euroopa Kalandusfond (EKF)

	Randadesse, sadamatele ja teistele avalikele kohtadele juurdepääsu tagamine: <u>Prioriteetsed objektid:</u> - Leesiranna vana sadamale avaliku juurdepääsu säilitamine	2011-2016	Poolsaare MTÜ Külaseltsid	Kuusalu VV Keskkonnaamet
4.1.8. Loodusliku keskkonna säilitamine ja taastamine	Vajaduste ja võimaluste kaardistamine – Nt rannaniitude hooldus (nt lambakasvatuse abil; hooldusniitmise teel), rannajoone ja kalda kaitsmine, looduslike luidete säilitamine <u>Prioriteetsed projektid:</u> - Kalda erosiooni vähendamine ja kalda kaitse (Virve Külaseltsi projekt KIKis)	2011-2012	Külaseltsid Maaomanik	Maaomanikud Kuusalu VV Keskkonnaamet KIK
	Teabepäevade, õpitubade ja matkade korraldamine	2011-2016	Külaseltsid Poolsaare MTÜ	Keskkonnaamet KIK
	Kevadised ja sügised koristustalgud külades ja avalikes kohtades (rannad, külaplatsid, teeääred)	2011-2016	Külaseltsid	Kuusalu VV
4.2. Arenev ja avatud poolsaar				
4.2.1. Klastrite moodustamine piirkonnas ja ühine turundamine	Piirkonna ülese kodulehekülje loomine ja haldamine	2011-2012	Poolsaare MTÜ	Ettevõtjad Külaseltsid Kuusalu VV Keskkonnaamet
	Poolsaare infovoldiku koostamine	2012	Poolsaare MTÜ	MTÜ Arenduskoda
	Piirkonna märgiga toodete ja teenuspakettide väljatöötamine	2012-2014	Ettevõtjad Poolsaare MTÜ	Ehedad Elamused Lahemaal MTÜ
	Messidel, laatadel piirkonna esindamine	2011-2016	Ettevõtjad	
4.2.2. Kaugtöökeskus Leesi rahvamajas	Kaugtöövõimaluste loomine Leesi rahvamajas (nt tehnika soetamine projektirahastuse abil; kaugtöökeskuste võrgustikuga liitumine)	2012-2014	Pohiranna MTÜ	MTÜ Lahemaa Kaugtöö ja Koolituskeskus Kuusalu VV
4.2.3. Kohalike saaduste, toodete ja teenuste turg	Piirkonna väiketootjate ja teenusepakujate kaardistamine, nõudluse väljaselgitamine	2011-2012	Poolsaare MTÜ	Ettevõtjad Külaseltsid
	Külaturg kohalike saaduste ja toodetega piirkonna ürituste üheks osaks; külaturg veebis	2012-2015	Poolsaare MTÜ Ettevõtjad	Külade elanikud Ettevõtjad
	Võimaluste otsimine poe taastamiseks (vähemalt suveperioodiks)	2011-2013	Poolsaare MTÜ	Külade elanikud Ettevõtjad
	Kogukonnaköögi rajamise vajaduste ja võimaluste kaardistamine	2011-2012	Poolsaare MTÜ	Külade elanikud MTÜ Arenduskoda (LEADER)
4.2.4. Korrastatud ja hooldatud matkarajad ja kergliiklusmarsruudid	Ettepanekute tegemine kergliiklusmarsruutide tähistamiseks	2011-2013	Poolsaare MTÜ	Kuusalu VV RMK Keskkonnaamet

	Matkaradade tähistamine ja hooldamine talgute korras	2011-2016	Külaseltsid Külavanemad	Külade elanikud Kuusalu VV RMK Keskkonnamet
4.2.5. Hooldatud vaatamisväärsused ja puhkealad	Vaatamisväärsuste ja puhkekohtade (sh randade) korrastamine	2011-2016	Külaseltsid Ettevõtjad	Kuusalu VV RMK Lahemaa RP
4.2.6. Uute turism- ja puhkekohtade loomine	Aarli Õpiaed Kiiu- Aabla külas (ilupuude-, põõsaste ja viljapuude nädisaed koos lõkkeplatsi ja jalgteedega).	2011-2014	MTÜ Arli Õpiaed	MTÜ Arenduskoda (LEADER)
	Audio tuba Kolga -Aabla külas (hoone läbisõitvatele turistidele ööbimiseks ja turismiinfo saamiseks).	2012-2014	MTÜ Kiviranna	MTÜ Arenduskoda (LEADER)
4.3. Tegus ja hooliv kogukond				
4.3.1. Poolsaare veebilehekülg	Poolsaare ülese operatiivse infokanali – veebilehe – ellukutsumine ja haldamine	2011-2012	Poolsaare MTÜ	Külade elanikud
4.3.2. Koostöö külade vahel, teiste asutuste ja organisatsioonidega	Ühise ürituste kalendri koostamine	2011-2016	Poolsaare MTÜ	Külaseltsid Kuusalu VV
	Poolsaare infovoldiku koostamine	2012	Poolsaare MTÜ	Külaseltsid Ettevõtted Keskkonnamet
	Sõprusküla/poolsaare leidmine	2012-2013	Juminda Poolsaare Korraldajate MTÜ	Külade elanikud Külaseltsid
4.3.3. Poolsaare „väravad“ ja infotahvlid-kaardid külates	Poolsaart tutvustavad ning paikkondlikku identiteeti loovad „väravad“ poolsaarde sissesõitudel Pudisool ja Haras	2011-2012	Juminda Poolsaare Korraldajate MTÜ	Külaseltsid Külade elanikud Ettevõtjad
	Juminda poolsaare aplikatsiooni tegemine	2011-2012	Juminda Poolsaare Korraldajate MTÜ	Külaseltsid Külade elanikud
	Piirkonna oluliste objektide märgistamine Google Mapis	2011-2013	Juminda Poolsaare Korraldajate MTÜ	Külaseltsid Külade elanikud Ettevõtjad
	Külakaartide ja infotahvlite tegemine küladesse	2012-2014	Külaseltsid	Külade elanikud Ettevõtjad
4.3.3. Külades talude nimesildid ja teeviidad	Talude nimesiltide valmistamine ja paigaldamine kõikide külade majapidamistele; peremärkide kasutuselevõtt	2012-2014	Külaseltsid	Külade elanikud Külaseltsid
	Teeviitade paigaldamine küladesse	2012-2015	Külaseltsid	Külade elanikud Kuusalu VV Maanteeamet

4.3.4. Leesi rahvamaja – kogukonnakeskus, info- ja turismikeskus	Võimaluste otsimine töökoha loomiseks rahvamajaja	2011-2013	MTÜ Pohiranna	Külade elanikud Kuusalu VV
	Mitmesuguste vaba-aja veetmise võimaluste loomine, huvipakkuvate ürituste korraldamine	2011-2016	MTÜ Pohiranna	Külade elanikud Külaseltsid Kuusalu VV
	Info- ja turismikeskuse rajamine	2012-2014	MTÜ Pohiranna Poolsaare MTÜ	Kuusalu VV Külaseltsid Keskonnaamet
	Kaugtöökeskuse rajamine	2012-2014	Poolsaare MTÜ	Külade elanikud Kuusalu VV Lahemaa Kaugtöö- ja Koolituskeskus
4.3.5. Külaplatsid korda	Külaplatside (sh kiigeplatsid, spordiplatsid jne) külaseltside valdusse taotlemine; seejärel nende korraldamine või arendamine fondide rahastuse abil <u>Prioriteetsed objektid:</u> - Kolga-Aabla külaplats, - Tapurla külaplats, - Leesi rahvamaja vabaõhuplats, - teised piirkonna külaplatsid	2011-2016	Külaseltsid	Kuusalu VV RMK MTÜ Arenduskoda (LEADER)
4.3.6. Ajaloo ja traditsioonide talletamine ning vahendamine	Ajaloo ja pärimuse kogumine, talletamine ja vahendamine	2011-2016	Külaseltsid	Kolga Muuseum Keskonnaamet
	Raamatute, trükiste, audiovisuaalsete materjalide koostamine ja väljaandmine	2012-2016	Külaseltsid	Kolga Muuseum Keskonnaamet
	Traditsiooniliste oskuste ja tövõtete vahendamine koolitustel, õppepäevadel. Nt võrguparandamine, kala puhastamine, kolgaranna keel jne	2011-2016	Külaseltsid	Kolga Muuseum Keskonnaamet
4.3.7. Heal tasemel ja mitmekesised kultuuri- ja spordiüritused ja tegevused igapäevale	Erinevatele vanuserühmadele suunatud projektide ja tegevuste jätkumine	2011-2016	Külaseltsid	Külade elanikud Poolsaare MTÜ
	Kaluritepäeva väljaarendamine piirkonna keskeks sündmuseks – kogu päeva vältav Kolga-Aablas	2011-2016	Külaseltsid	Külade elanikud Poolsaare MTÜ
	Traditsiooniliste ürituste (Rannakino, Muinastulede öö, Mälumängud, Rannakülade päev, poolsaare jõulupidu jne) jätkumine	2011-2016	Külaseltsid Poolsaare MTÜ	Külade elanikud Kuusalu VV
	Poolsaare külade spordipäevad (viievõistlus)	2011-2016	Külaseltsid	Külade elanikud

6. Arengukava jälgimine ja hindamine

Juminda poolsaare arengukava on piirkonna edasise arendustegevuse aluseks.

Arengukava täitmist analüüsitakse üks kord aastas maikuus piirkonna külavanemate ja külaesinduste koosolekul. Vajadusel viiakse sisse täiendused ja parandused, mis kinnitatakse samal koosolekul lihthälteenamusega.

Arengukava teostamist jälgib ja hindab piirkonna külavanemate kogu koos piirkonnas tegutsevate MTÜ-de esindajatega.